

A Pécsi Ítéltábla dr. Molnár Beáta ügyvéd felperesnek - a Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Törvényszék 2018. október 30. napján meghozott .../4. számú ítélete ellen a felperes 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak, az illetékes adóhatóság felhívására - a felhívásban közölt módon és időben - 48.000 (negyvennyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes jogelődje, a (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2008. augusztus 29. napján ... szerződésszámon változó kamatozású, CHF alapú, változó futamidejű kölcsönszerződést kötöttek egymással a felperes által megvásárolni kívánt Hyundai (KR) i30 1,6 DOHC Style típusú személygépkocsi vételárának finanszírozására. A szerződés szerint az alperes által nyújtott kölcsön összege 2.520.000 forint volt, melyet a felperesnek 120 havi részletben és futamidő alatt kellett visszafizetni, mely futamidő maximálisan 132 hónapra emelkedhetett.

A törlesztőrészek havonta fizetendő összegét a szerződés 33.267 forintban határozta meg, egyidejűleg a 7. pontban rögzítette azt a figyelmeztetést, hogy a devizaalapú finanszírozás esetén a törlesztőrészek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-különbözet egy összegben esedékessé válik. Az adós kijelentette, hogy tudatában van a devizaalapú finanszírozás fokozott kockázatának, és vállalja ennek következményeit.

A kölcsönszerződés 6. pontja az éves induló kamatlábat 9,98%-ban, a 9. pontja a teljes hiteldíjmutató induló mértékét 11,24%-ban határozta meg azzal, hogy a THM mutató értéke nem tükrözte a hitel árfolyam- és kamatkockázatát. A szerződés 6. pontjában, valamint a szerződés

részévé vált üzletszabályzat 18.3.2. pontjában a felek rögzítették, hogy a szerződés tekintetében a bázisárfolyam a hitel folyósítás napját követő első banki nap végén érvényben lévő számlakonverziós vételi árfolyama, az aktuális árfolyam pedig a törlesztőrészlet esedékessége napjának végén érvényben lévő számlakonverziós eladási árfolyama.

A szerződés 12. pontjában a felperes kijelentette, hogy az alperes üzletszabályzatát átvette, megismerte és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismeri el.

Az egyedi kölcsönszerződés részét képező üzletszabályzat 18.3.2. pontja rögzíti, hogy a deviza alapú szerződések változó kamatozású szerződések, az ügyfél fizetési kötelezettségei forintban teljesítendőek. A törlesztőrészletekre árfolyam-különbözet kerül érvényesítésre, melynek számítási képletét is feltünteti. Az üzletszabályzat a 18.3.3. pontjában úgy rendelkezik, hogy változó futamidejű devizaalapú szerződés esetén az árfolyam-különbözet elszámolása a futamidő változását eredményezi. Az árfolyam-különbözet az adott törlesztőrészlet tőke, majd kamattartalmát módosítja.

A 18.3.4. pontban - az egyedi szerződés 7. pontjával egyezően - akként szabályoz, hogy devizaalapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyamának és a kamatának alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezi, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-különbözet egy összegben esedékessé válik.

Az üzletszabályzat 21. pontjában rögzítettek szerint a havi törlesztőrészletek a hitelfolyósítás napjától egy hónapos törlesztési periódusonként esedékesek, az esedékesség napja minden naptári hónapban az a nap, amely számánál fogva megegyezik a hitelfolyósítás napjával, illetve amennyiben az adott hónapban nincs ilyen számú nap, a hónap utolsó napja.

A hitelező és a ... Kft.között létrejött együttműködési megállapodásnak, valamint az egyedi meghatalmazásnak megfelelően a hitelező képviselőjében, bélyegzőjének használatával a szerződést az autókereskedő, ... Kft. értékesítője írta alá.

Az alperes 2015. január 26. napján a gépjármű törzskönyvét, valamint a vételi jog törlésére vonatkozó nyilatkozatot a felperesnek megküldte.

A felperes a törlesztőrészleteket 2015. február hónapig maradéktalanul megfizette, ezt követően a kölcsön fizetési kötelezettségét nem teljesítette, erre figyelemmel az alperes 2015. május 6. napján a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta.

A felek között a 2014. évi XL. törvény szerinti elszámolás megtörtént, az elszámolás felülvizsgált.

A felperes a többször módosított keresetében mindenekelőtt annak megállapítását kérte, hogy a kölcsönszerződés a felek lényeges kérdésekben való megállapodása hiányában nem jött létre. A szerződés érvénytelenségét a hitelező jogszerű aláírásának hiányára és arra alapította, hogy annak megkötésére a b) típusú ügynök nem volt jogosult. Előadta, hogy az üzletszabályzatot a szerződéskötéskor nem ismerhette meg, az nem vált a szerződés részévé. Állította, hogy a kölcsönszerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213.§ (1) bekezdés a) és e) pontjai alapján azért érvénytelen, mert nem tartalmazza a szerződés tárgyát, azaz a kölcsön devizaösszegét, valamint a törlesztőrészletek számát, összegét, esedékességét. A törlesztőrészletek száma és a futamidő kapcsán a szerződés 5. és 6. pontjainak,

mint szerződési feltételeknek a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 228.§ (3) bekezdése szerinti ellentmondásosságára és semmisségére hivatkozott. Állította, hogy az árfolyamkockázatot a felperesre telepítő szerződéses kikötés tisztességtelen és a szerződés érvénytelen. Ezt arra alapította, hogy a szerződéskötés során a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatás alapján a felperes nem volt tisztában az árfolyamváltozás kockázatával, ami miatt alappal gondolhatta úgy, hogy annak semmilyen reális valószínűsége nincs. E körben hivatkozott az árfolyamkockázatot telepítő szerződési feltétel, mint lehetetlen feltétel semmisségére is. A Hpt.77. § (1) bekezdésének és a 78. § (1) bekezdésének megsértése okán a szerződés jogszabályba ütközését és semmisségét állította.

Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés hatályossá nyilvánítását kérte akként, hogy a bíróság a felek közötti elszámolás alapján a felperes tartozását 844.858 forint összegben állapítsa meg.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződés a felek között érvényesen létrejött, a szükséges tartalmi elemekben a felek megállapodtak. A közte és az autókereskedő között aláírt együttműködési megállapodásra és meghatalmazásra hivatkozva állította, hogy a szerződést az alperes képviselőjében eljáró meghatalmazottja írta alá, a képviselői szabályai alapján pedig a szerződés kétségtelenül írásban jött létre. A szerződés megkötésekor az autókereskedő, mint b) típusú ügynök eljárása a Hpt. értelmében jogszerű volt. Állította, hogy a szerződés aláírásával a felperes elismerte az általános szerződési feltételek átvételét, mely ekként az egyedi szerződés részévé vált. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés pontosan tartalmazza annak tárgyát, mert a kölcsönt ugyan forintban határozták meg, de a szerződés egyéb rendelkezéseiből egyértelmű, hogy a kölcsön devizában került megállapításra, a devizaösszeget pedig a szerződésben meghatározott árfolyamokra figyelemmel kiszámítható módon tartalmazta. Hangsúlyozta, hogy a szerződés a kölcsön visszafizetése körében ellentmondásos feltételt nem tartalmaz, a törlesztőrészletek száma és a futamidő egyértelműen meghatározott. Állította, hogy az árfolyamkockázat körében a tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, a szerződés 7. pontja, valamint a szerződés részévé vált üzletszabályzat 18.3.4. pontja alapján a felperes számára világosnak és érthetőnek kellett lennie az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételnek.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és a felperest kötelezte a perköltség megfizetésére.

Ítéletének indokolásában az elévülési és az illetékességi kifogás megalapozatlanságának megállapítását követően a keresetet érdemben vizsgálta. Az 1959. évi Ptk. szerződés megkötése idején hatályos 523.§ (1) bekezdése alapján arra a megállapításra jutott, hogy a peres felek akarata kölcsönszerződés megkötésére irányult és ezen szerződés lényeges tartalmi elemeiben megállapodtak. Hangsúlyozta, hogy a felperes álláspontjával szemben a szerződés tartalmazza annak tárgyát azzal, hogy pontosan tartalmazza a kölcsön összegét forintban, és az annak svájci frankban kifejezett összege a szerződés rendelkezései alapján a Kúria 6/2013. számú és az 1/2016. számú Polgári Jogegységi Határozataiban foglaltak szerint kiszámítható. A kölcsönszerződés rendelkezéseire utalva alaptalannak tartotta a felperes arra való hivatkozását, hogy az a Hpt.213.§ (1) bekezdés e) pontja szerinti törlesztőrészletek számát és összegét nem tünteti fel és e körben a szerződés rendelkezéseit nem találta ellentmondásosnak. Megállapította, hogy az 1959. évi Ptk.205/B.§ (1) bekezdése alapján az üzletszabályzat a felek szerződésének részévé vált és alaptalannak találta azt a hivatkozást is, hogy az alperes a tájékoztatási kötelezettségét elmulasztotta, mely miatt az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési kikötés tisztességtelen és a szerződés érvénytelen. Nem találta alkalmazhatónak a perbeli jogviszonyra a befektetési

vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységekről szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bszt) rendelkezéseit, mivel a peres felek szerződése kölcsönszerződés volt, akaratuk más szerződés megkötésére nem irányult. Alaptalannak találta a felperes azon hivatkozását is, hogy a perbeli szerződés a Hpt.77.§ (1) bekezdésében és a Hpt.78.§ (1) bekezdésében foglaltak megsértése okán jogszabályba ütközik. E körben hivatkozott a következő bírói gyakorlatra, mely szerint a más jogági szabályokat sértő szerződés a polgári jog szempontjából akkor érvénytelen, ha a más jogági törvény ezt kifejezetten kimondja.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, melyben annak megváltoztatását és a kereset teljesítését kérte. Fellebbezésében már nem vitatta a kölcsönszerződés érvényes aláírását és nem állította azt sem, hogy a kölcsönszerződés a befektetési jogviszony elemeit is tartalmazza, melyre a felek megállapodása nem terjedt ki. Továbbra is hivatkozott arra, hogy az üzletszabályzat nem vált a kölcsönszerződés részévé, mert azt nem kapta meg, nem írta alá, illetve a felek azt egyedileg nem tárgyalták meg. Állította, hogy a kölcsönszerződés megkötésére és érvényes aláírására a b) típusú ügynök nem volt jogosult, ekként a szerződés jogszabály megkerülésével kötött, semmis szerződés. Hivatkozott arra, hogy a felek a kölcsönszerződésben nem határozták meg, hogy a kölcsön folyósításának időpontjában mennyi a kölcsön forintösszegéhez képest számított svájci frank értéke, ami miatt a szerződés a Hpt.213.§ (1) bekezdés a) pontja alapján semmis. Utalva az Európai Unió Bíróságának C-26/13. számú ítéletére nem tartotta elégségesnek az alperes által adott tájékoztatást az árfolyamkockázat körében, mely okból a szerződési feltétel tisztességtelenségét állította. Továbbra is hivatkozott a Hpt.213.§ (1) bekezdés e) pontja alapján a szerződés érvénytelenségére, mert az a törlesztőrészletek számát, összegét, esedékességét nem határozza meg, valamint e körben a szerződési feltétel ellentmondásosságát állította az 1959. évi Ptk.205/C.§-a alapján. Végül hivatkozott arra hogy a szerződés a Hpt.77.§ (1) bekezdésébe és a 78.§ (1) bekezdésébe ütközik, ezért semmis.

Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául. A helyes tényállásból az elsőfokú bíróság érdemben is helyes jogi következtetések levonásával hozta meg ítéleti döntését, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helyes indokaira tekintettel hagyta helyben.

A fellebbezéssel összefüggésben a másodfokú bíróság a következőkre utal:

Az 1959. évi Ptk. felek szerződéskötése időpontjában hatályos 205/A.§ (1) bekezdése alapján általános szerződési feltételnek minősül az a szerződési feltétel, amelyet az egyik fél több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, a másik fél közreműködése nélkül előre meghatároz, és amelyet a felek egyedileg nem tárgyaltak meg.

Az 1959. évi Ptk.205/B.§ (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta.

A másodfokú bíróság a fenti törvényi rendelkezések alapján hangsúlyozza, hogy az üzletszabályzat általános szerződési feltételeket tartalmaz, amelyek lényegi tulajdonsága, hogy azokat a szerződő felek egyedileg nem tárgyalják meg, ennek ellenére a szerződés részét képezik, feltéve, hogy

alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes a felek teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt kölcsönszerződésében, annak 12. pontjában aláírásával elismerte és kijelentette, hogy a szerződés részét képező üzletszabályzatot átvette, megismerte, és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek elfogadta. E teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozattal szemben a felperes utóbb tett kijelentése önmagában nem volt elégséges az ezzel ellentétes tény megállapításához.

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a vonatkozásban is, hogy az alperes képviselőjében eljáró autókereskedő, a ... Kft. a Hpt. 2. számú mellékletének I/12.b. pontja szerinti pénzügyi szolgáltatási tevékenység elősegítése érdekében kizárólag az együttműködési megállapodásban foglaltak szerint vált jogosulttá az alperes képviselőjére és a kölcsönszerződés aláírására, az ügyfél pénzét önállóan nem kezelte és az alperes kockázatára önállóan kötelezettséget nem vállalt. Erre figyelemmel a kölcsönszerződés nem irányult jogszabály megkerülésére. [1959. évi Ptk.200.§ (2) bek.].

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával abban is, hogy a peres felek szerződése devizaalapú kölcsönszerződés, amelynek lényege, hogy abban szerződés tárgyát, a hitelező által folyósítandó kölcsön összegét és az adós tartozását, azaz a törlesztőrészeket összegét egyaránt devizában határozzák meg. A tartozás tehát devizában keletkezik, de a kölcsön folyósítására és a törlesztésére forintban kerül sor, azaz az ún. kirovó és a lerovó pénznem eltér egymástól: a kirovó pénznem deviza, a lerovó pedig forint. A Kúria 6/2013. Polgári Jogegységi Határozatának III/1. pontja, valamint az 1/2016. számú Polgári Jogegységi Határozat 1. pontja is kiemelte, hogy a devizaalapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt.213.§ (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés - ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is - a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznem) határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kirovó pénznem) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembevételével.

A perbeli szerződés a fenti követelményeknek megfelel, a 4. pontja egyértelműen rögzíti a lerovó pénznemben folyósítandó kölcsön összegét 2.520.000 forintban, a 6. pontja meghatározza a kirovó pénznemet svájci frankban. Ezen szerződéses rendelkezés, valamint az üzletszabályzat 18.3.2. pontja pedig rendelkezett az átváltás módjáról, meghatározta az alkalmazandó árfolyamot. Mivel a felek szerződése biztosítja a kirovó pénznemben meghatározott és folyósított összeg lerovó pénznemre történő átszámítását, ezért a Hpt.213.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti követelmény teljesült, ezt az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg.

Az 1959. évi Ptk.209.§ (1) bekezdése alapján tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. A (4) bekezdés értelmében a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre.

Az 1959. évi Ptk.209/A.§ (1) bekezdése alapján az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló tisztességtelen kikötést a sérelmet szenvedett fél megtámadhatja.

Ezen § (2) bekezdése alapján fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalta tisztességtelen kikötés semmis. A semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.

A felperes által hivatkozott, az Európai Unió Bíróságának a C-26/13. számú ügyben hozott határozata értelmében a szerződés elsődleges tárgyának, vagyis a főszolgáltatást megállapító szerződési feltételeknek azok tekintendők, amelyek a szerződést jellemző szolgáltatást határozzák meg. Ezzel összhangban a Kúria 6/2013. Polgári Jogegységi Határozata 1. pontja szerint a deviza alapú kölcsönszerződések jellegadó sajátossága többek között az, hogy e szerződéstípusnál az adós az adott időszakban irányadó forint kölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett devizában adósodott el, amiből következően ő viseli az árfolyamváltozás hatásait. Önmagában azonban az, hogy az árfolyamkockázat viselésének szabályai a főszolgáltatás körébe tartoznak, nem zárják ki ezen szerződési rendelkezések tisztességtelenségének vizsgálatát, abban az esetben, ha e rendelkezések nem világosak, nem érthetőek, figyelemmel a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásokra is.

A C-26/13. számú ítélet kifejezetten kimondja, hogy a szerződési feltételek átláthatóságának a 93/13 EGK irányelvben foglalt követelményei nem korlátozhatók kizárólag azok alaki és nyelvtani szempontból érhető jellegére, mert a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően a szerződési feltételeket és a szerződéskötés következményeit megismerhesse. Csak ezen ismeret alapján lesz az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó abban a helyzetben, hogy megalapozottan dönthessen arról, hogy az eladó vagy a szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeket elfogadva szerződéses kapcsolatba lép-e vele, vagy sem; az átláthatóság követelményét tehát kiterjesztő módon kell értelmezni. Az Európai Unió Bírósága ezzel egyezően foglalt állást a C-51/17. számú döntésében is megismételve azt, hogy azon követelmény, mely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönvevők számára ahhoz, hogy tájékozott és megalapozott döntéseket hozzanak. Az árfolyamkockázattal kapcsolatban kiemelte, hogy a feltételeknek nemcsak alaki és nyelvtani, de a konkrét tartalom szempontjából is érthetőnek kell lenni, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó értékelni tudja a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményeit.

A fentiekkel összhangban a Kúriának a 2/2014. Polgári Jogegységi Határozata 1. pontja értelmében a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot - a kedvezőbb kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége fő szabályként nem vizsgálható. E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás, vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen.

Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott arra, hogy a szerződés rendelkezései - köztük az általános szerződési feltételek -, illetve a szerződéskötéskor szóban kapott tájékoztatás alapján kellett

vizsgálni, hogy a fogyasztó alappal gondolhatta-e, hogy őt nem terheli árfolyamkockázat, illetve hogy az árfolyam rá nézve hátrányos változásának felső határa van.

A másodfokú bíróság - egyetértve a törvényszék álláspontjával - kiemeli, hogy a szerződés tartalmából, annak 6. és 7. pontjából, valamint az üzletszabályzat 18.3.2. pontjából az átlagos fogyasztó számára is világosan felismerhető volt, hogy a megkötött szerződés deviza alapú szerződés, azaz devizában nyilvántartott, de forintban folyósított és forintban törlesztett kölcsönszerződés. Az átlagos fogyasztó azt is világosan felismerhette, hogy a felperes forintban teljesítendő fizetési kötelezettsége a svájci frank árfolyamának változásától függően változik, ami miatt árfolyam különbözet fizetendő, aminek mértéke az árfolyam ismeretében egyszerű szorzási művelettel az üzletszabályzatban írt képlet szerint meghatározható.

A szerződés 7. pontjában - és az üzletszabályzat 18.3.4. pontjában - kifejezetten szerepel, hogy az árfolyamváltozás kockázatot jelent, és az is, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázatot teljes mértékben, tehát korlátozás nélkül az adós köteles viselni. A kölcsönszerződés feltételeiből felismerhető volt, hogy annak a devizának az árfolyama, melyben a kölcsönszerződést megkötötték megváltozhat, valamint az is, hogy az árfolyam változása a fogyasztó pénzügyi kötelezettségeire milyen jelentős gazdasági következményekkel járhat, a futamidő meghosszabbítását, illetve a törlesztőrészek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növelheti.

A fentiekre, valamint arra, hogy a felperes - állítása ellenére - ezzel ellentétes alperesi tájékoztatás tényét a perben nem tudta bizonyítani, a másodfokú bíróság - egyezően a törvényszék álláspontjával - úgy foglalt állást, hogy az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel nem tisztességtelen és a perbeli kölcsönszerződés ebből az okból nem érvénytelen.

Az ítélet tábla a kölcsönszerződés 5. és 6. pontjainak, mint a felperes által hivatkozott ellentmondásos szerződési feltételeknek a kapcsán kiemeli, hogy az üzletszabályzat 18.3.1. és 18.3.3. pontjai mind a kamatláb, mind pedig az árfolyam-változás és ekként az árfolyam-különbözet elszámolása esetében rögzítik, hogy azok a futamidő változását eredményezik. A szerződés tartalmazza a törlesztőrészek minimális számát 120 hónapban és a maximális időtartamot 132 hónapban, mely szerződéses nyilatkozat az 1959. évi Ptk.207.§ (1) bekezdése alapján megfelelően értelmezhető, a szerződés valamennyi rendelkezésével összhangban és a konstrukció jellegéből adódóan pedig megfelel a Hpt.213.§ (1) bekezdés e) pontjában foglaltaknak. Az ítélet tábla e körben szükségtelennek tartotta nyelvészszakértő kirendelését.

A Pp.146.§ (1) bekezdése szerint a felperes a keresetét az elsőfokú ítélet hozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig bármikor megváltoztathatja, feltéve, hogy a megváltoztatott keresettel érvényesített jog ugyanabból a jogviszonyból ered, mint az eredeti kereset, vagy azzal összefügg. Az (5) bekezdés szerint nem keresetváltoztatás az, ha a felperes *a)* a keresettel érvényesített jog megváltoztatása nélkül annak megalapozására újabb tényeket hoz fel, vagy a felhozottakat kiigazítja, *b)* az eredetileg követelt dolog helyett, utóbb beállott változás folytán más dolgot vagy kártérítést követel, *c)* a keresetét leszállítja, illetve az eredetileg nem követelt járulékokra vagy a követeléseknek, illetőleg járulékoknak a per folyamán esedékessé vált részleteire is kiterjeszti, *d)* megállapítás helyett teljesítést vagy teljesítés helyett megállapítást követel (123.§).

A Pp.247.§ (1) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet. A 146.§ (5) bekezdés *a)* pontjában foglalt nyilatkozat akkor tehető, ha annak a 235.§ (1) bekezdése alapján helye van. A 235.§ (1) bekezdése szerint a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának

indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141.§ (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell.

A kereset megváltoztatását jelenti a felperes olyan perbeli nyilatkozata, amellyel eltér a keresetlevélben megjelölt kereseti kérelemtől vagy az érvényesített jogtól (jogviszonytól) illetve az érvényesített igény anyagi jogi alapjaitól, avagy mindezek ténybeli alapjaitól. A felperes azon fellebbezési hivatkozása, mely szerint az üzletszabályzat rendelkezései és a kölcsönszerződés 5. és 6. pontjai egymástól eltérnek, ekként az 1959. évi Ptk.205/C.§-a alapján nem váltak a kölcsönszerződés részévé, olyan keresetváltoztatás, amely a Pp.247.§ (1) bekezdése és a Pp.235.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban nem megengedett.

A felperes azon fellebbezési hivatkozásával kapcsolatban, hogy a Hpt.77.§ (1) bekezdésében és a Hpt.78.§ (1) bekezdésében foglalt kockázatelemzésre vonatkozó rendelkezéseket az alperes megsértette, mely okból a szerződés jogszabályba ütközik, a másodfokú bíróság rámutat, hogy a hitelbírálatot a szerződés megkötésekor kell elvégezni és a felperes hitelképességét is akkor kell megállapítani. A hitelező azt a törvény alapján saját kockázatának csökkentése és a prudens működése érdekében köteles elvégezni a hitel kihelyezése előtt. Az alperes nem vitásan ezt megtette, a kötelezettségvállalás megalapozottságát ellenőrizte, melyre figyelemmel az adós későbbi időpontban jelentkező fizetési nehézségei a hitelbírálat megállapításait utóbb nem teszik kétségessé, a szerződés ezen okból jogszabályba nem ütközik.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes részéről felmerült másodfokú perköltséget, mely a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított általános forgalmi adóval növelt ügyvédi munkadíj, valamint az államnak a le nem rótt fellebbezési illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján.

Pécs, 2019. március 13.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Krastenics Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró